

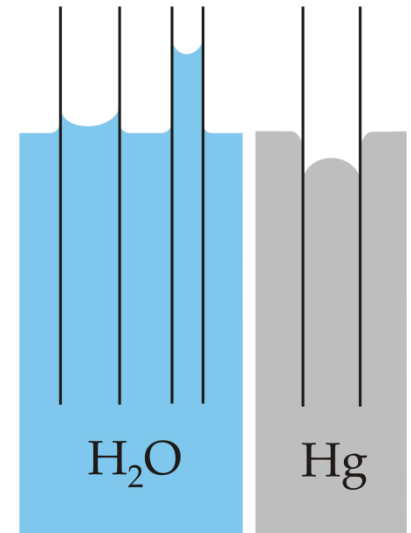
Ιδιότητες της ύλης: Υγρά Η αρχή του Αρχιμήδη

Ν. Σισσαμπέρη & Δ. Κολιόπουλος
ΤΕΕΑΠΗ Πανεπιστημίου Πατρών, 2024

Ιδιότητες των Υγρών

- Επιφανειακή τάση / τριχοειδή φαινόμενα

Ιδιότητες των Υγρών

- Ιξώδες / ρευστότητα
- Πυκνότητα
- Ποια ουσία είναι πιο πυκνή? Το νερό ή το λάδι;

Τα υγρά σε στρώματα

Ιδιότητες των Υγρών

- Υδροστατική πίεση

Ποια σώματα βυθίζονται και ποια επιπλέουν: Τι λέει η εμπειρία?

- Μια μικρή πέτρα βυθίζεται αλλά ένα μεγάλο πλοίο όχι. Γιατί?

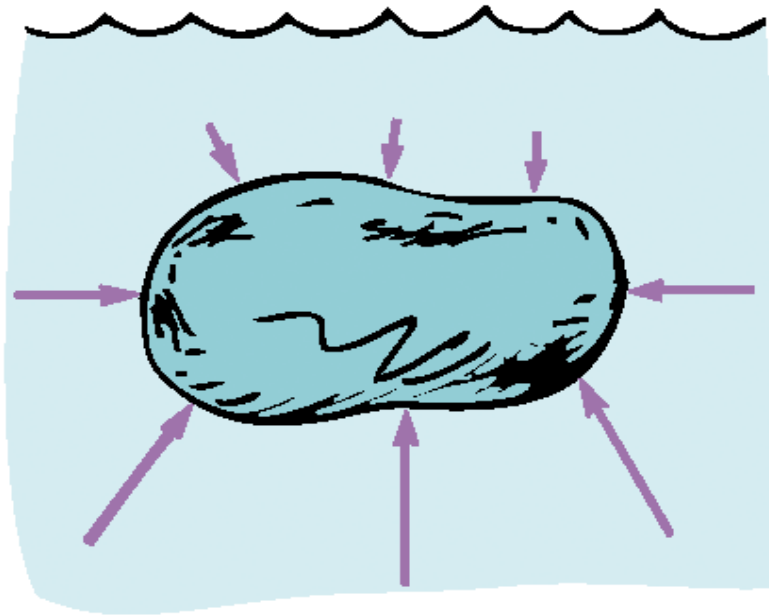
Πυκνότητα προσομοίωση

Η μπανιέρα του Αρχιμήδη

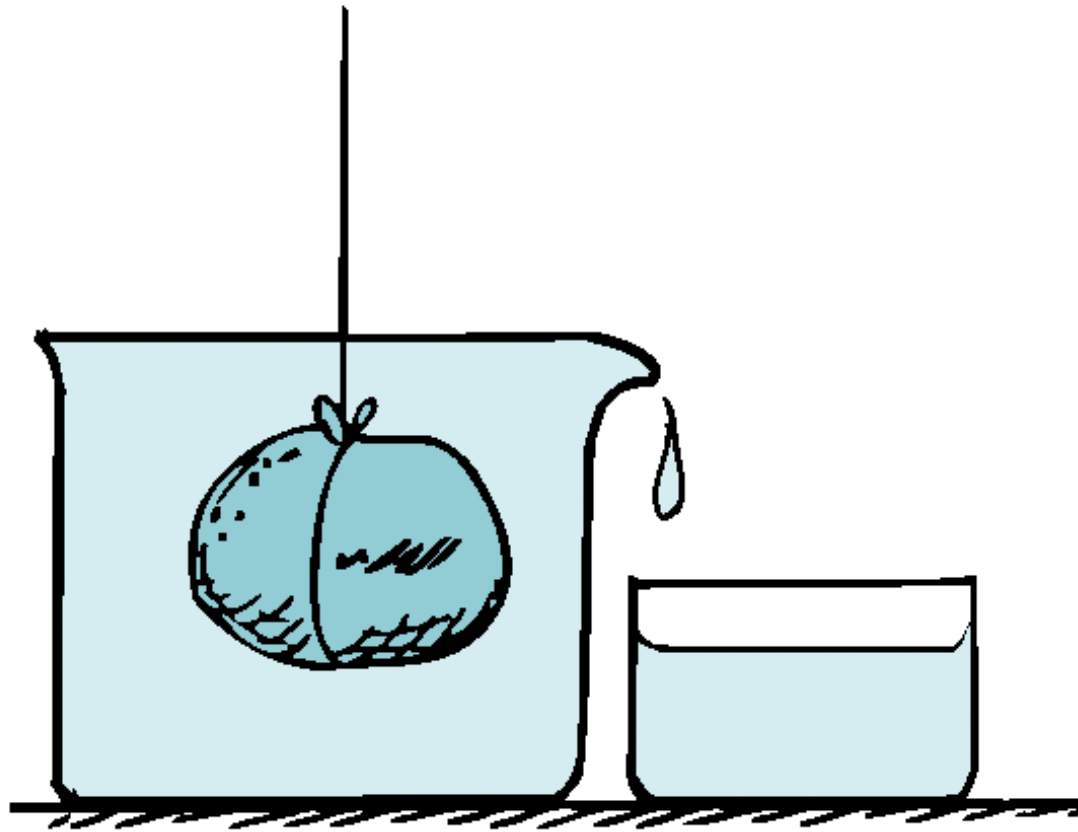

Η αλληλεπίδραση υγρού - στερεού

Ταινία με πρωταγωνιστές παλαιούς ηθοποιούς του Εθνικού Θεάτρου

ΕΙΚΟΝΑ 13.8 Η μεγαλύτερη πίεση που ασκείται στο κάτω μέρος ενός βυθισμένου αντικειμένου δημιουργεί μια δύναμη άνωσης με φορά προς τα πάνω.

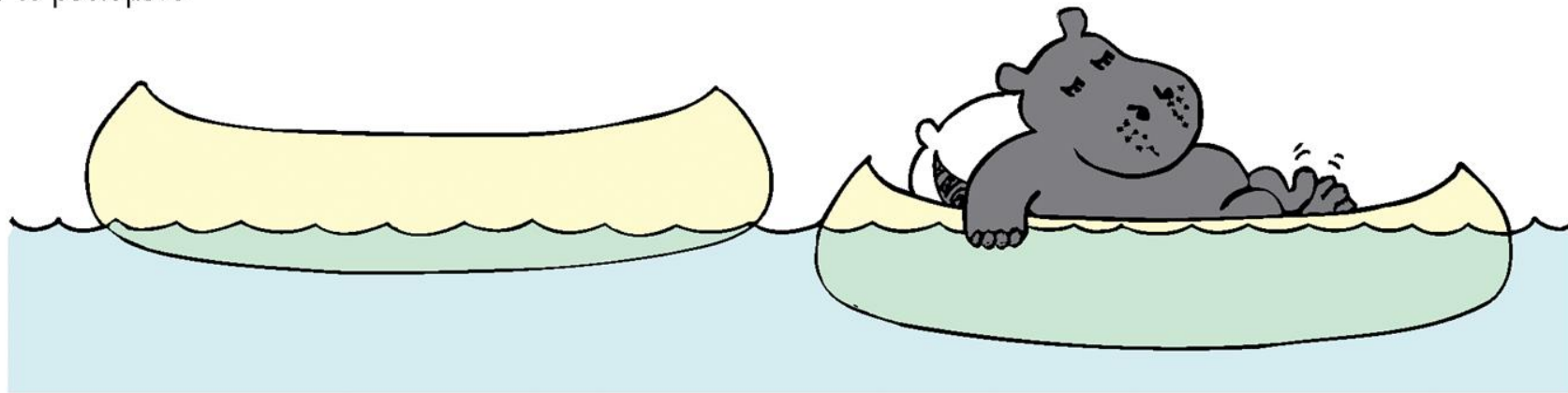
ΕΙΚΟΝΑ 13.9 Όταν μια πέτρα βυθίζεται στο νερό, εκτοπίζει νερό με όγκο ίσο με τον δικό της.

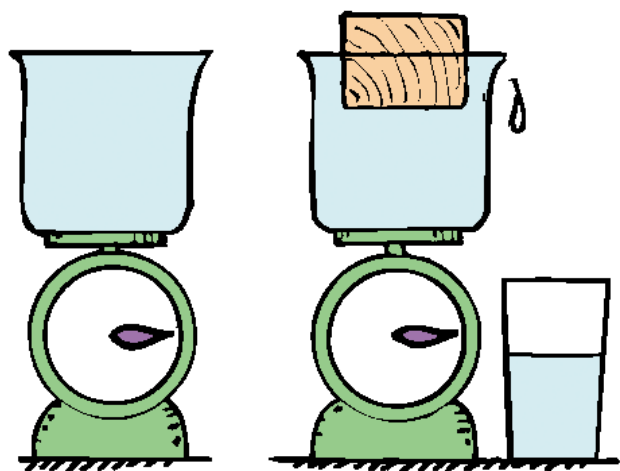

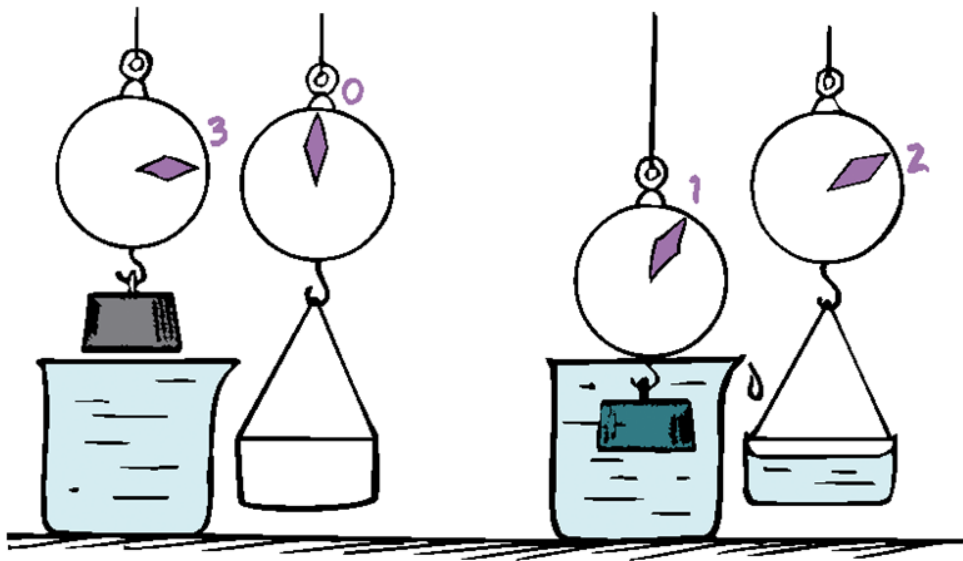
ΕΙΚΟΝΑ 13.10 Η ανύψωση της στάθμης του νερού είναι η ίδια με αυτήν που θα είχαμε αν, αντί να βάλουμε την πέτρα στο δοχείο, χύναμε μέσα σε αυτό νερό με όγκο ίσο με τον όγκο της πέτρας.

ΕΙΚΟΝΑ 13.16 Το βάρος ενός αντικειμένου που επιπλέει ισούται με το βάρος του νερού που εκτοπίζει το βυθισμένο τμήμα του.

ΕΙΚΟΝΑ 13.17 Ένα αντικείμενο που επιπλέει εκτοπίζει ρευστό βάρους ίσου με το δικό του βάρος.

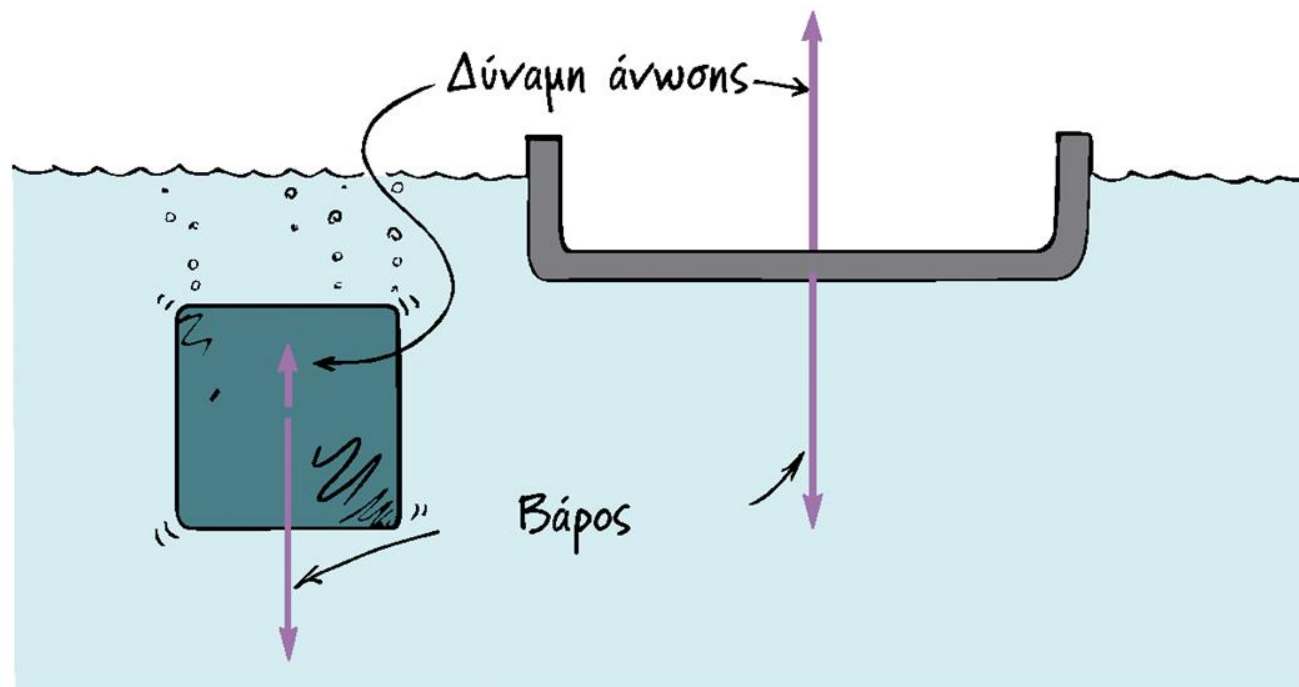
ΕΙΚΟΝΑ 13.12 Ένα σώμα ζυγίζει περισσότερο στον αέρα απ' ό,τι στο νερό. Όταν το βαρίδι της εικόνας, που έχει βάρος 3 N στον αέρα, είναι βυθισμένο στο νερό, φαίνεται να ζυγίζει μόνο 1 N. Το βάρος που «χάνεται», 2 N, ισούται με το βάρος του εκτοπιζόμενου νερού, που ισούται με τη δύναμη της άνωσης.

Άνωση = Βάρος του νερού που εκτοπίζει το βυθισμένο σώμα

Η ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΜΗΔΗ

Από ποιους παράγοντες εξαρτάται το μέτρο της δύναμης της άνωσης;

ΕΙΚΟΝΑ 13.15 Ένας σιδερένιος κύβος βυθίζεται, ενώ μια σιδερένια λεκάνη που αποτελείται από την ίδια ποσότητα υλικού επιπλέει.

Η άνωση εξαρτάται από τον **όγκο του βυθισμένου μέρους του σώματος**

Από ποιους παράγοντες εξαρτάται το μέτρο της δύναμης της άνωσης;

Δείτε αυτό και προσπαθήστε να το εξηγήσετε

Η άνωση εξαρτάται από την **πυκνότητα του υγρού** μέσα στο οποίο είναι βυθισμένο το σώμα

Κριτήρια βύθισης και πλεύσης των ομογενών σωμάτων

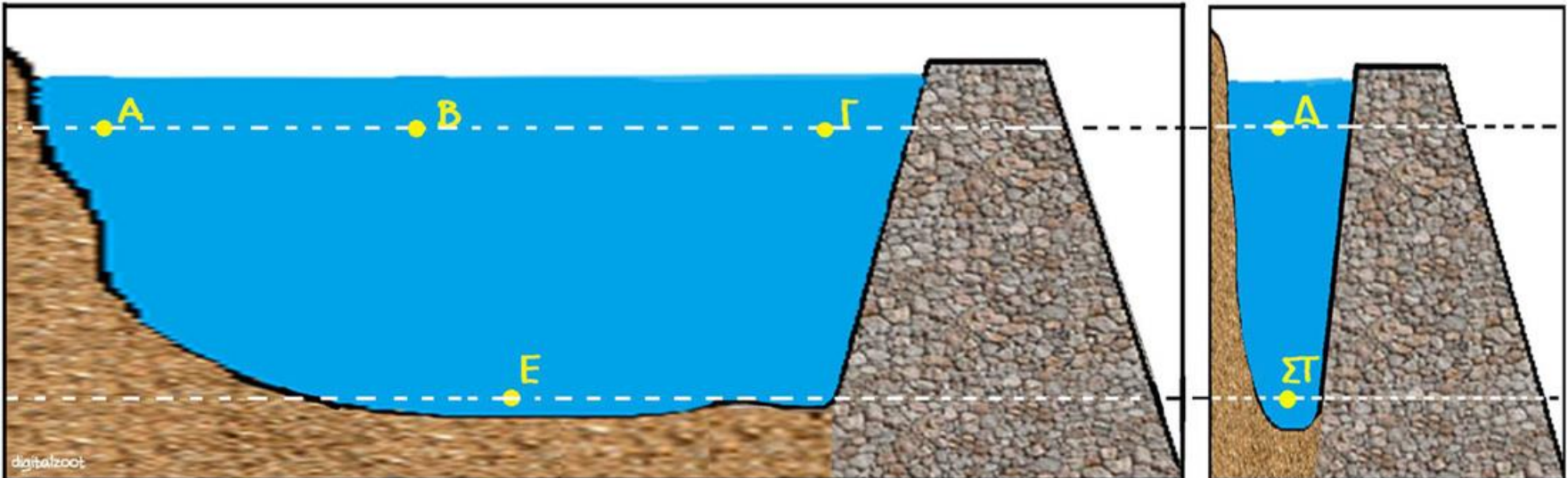
Με βάση την έννοια 'Άνωση'(*)	Με βάση την έννοια 'Πυκνότητα'
Αν $A > B$, τότε το σώμα επιπλέει	Αν $\rho_{\text{υγρού}} > \rho_{\text{σώματος}}$ τότε το σώμα επιπλέει
Αν $A = B$ τότε το σώμα αιωρείται μέσα στο υγρό	Αν $\rho_{\text{υγρού}} = \rho_{\text{σώματος}}$ τότε το σώμα αιωρείται μέσα στο υγρό
Αν $A < B$ τότε το σώμα βυθίζεται	Αν $\rho_{\text{υγρού}} < \rho_{\text{σώματος}}$ τότε το σώμα βυθίζεται

(*) Το κριτήριο ισχύει για ένα ομογενές σώμα εξ ολοκλήρου βυθισμένο στο υγρό

<https://www.youtube.com/watch?v=MzsORE0ae10>

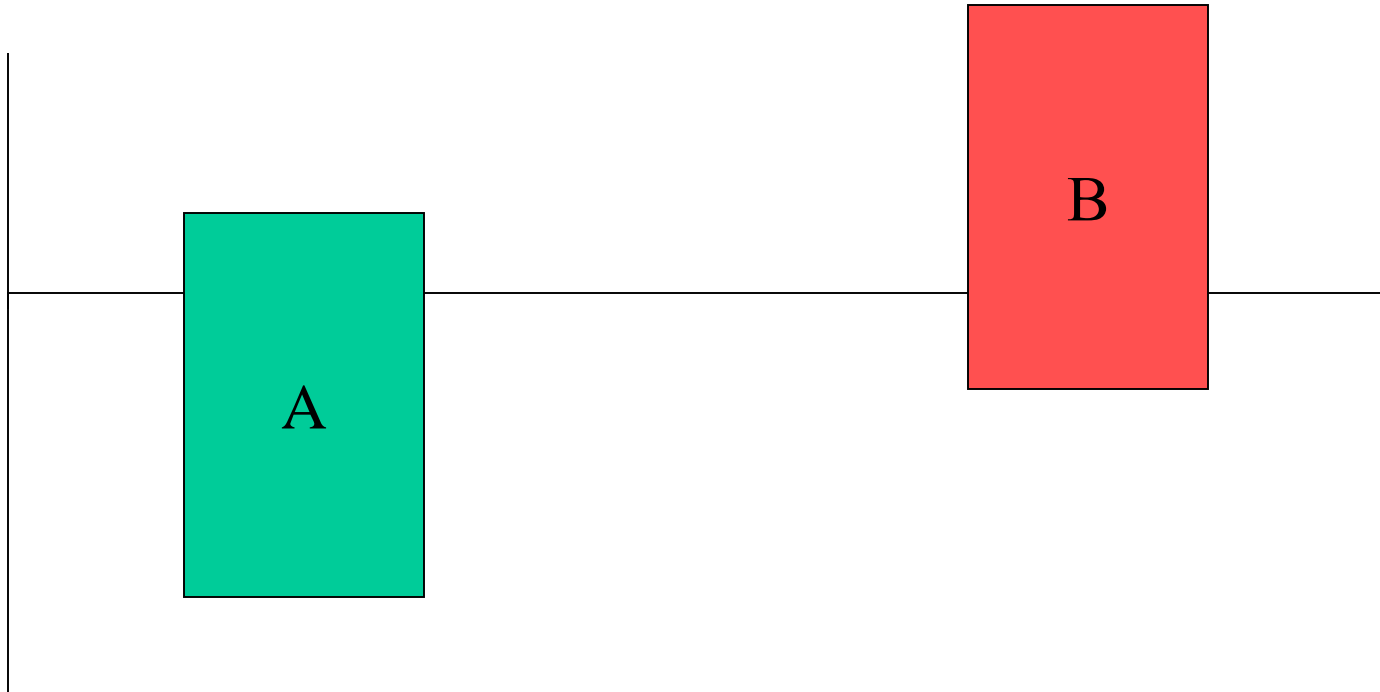
Ερωτήσεις (Υγρά, Αρχή του Αρχιμήδη)

- Πόση είναι η άνωση που ασκείται σε ένα βυθισμένο σώμα σε σχέση με το βάρος του εντοπιζόμενου υγρού;
- Αν ένα δοχείο ενός λίτρου (lt) είναι βυθισμένο κατά το ήμισυ στο νερό, πόσος είναι ο όγκος του εντοπιζόμενου νερού; Πόση είναι στην περίπτωση αυτή η δύναμη της άνωσης στο δοχείο;
- Ένα κομμάτι αλουμίνιο όγκου 10 cm^3 τοποθετείται σε ένα ποτήρι γεμάτο νερό μέχρι τα χείλη. Το ποτήρι ξεχειλίζει. Κάνουμε το ίδιο σε ένα άλλο ποτήρι με ένα κομμάτι μόλυβδο όγκου 10 cm^3 . Το κομμάτι του μόλυβδου εκτοπίζει μεγαλύτερη, μικρότερη ή την ίδια ποσότητα νερού; Γιατί;
- Στο σχήμα, το νερό στις δύο εικόνες είναι ίδιας πυκνότητας και αιτιολογήστε την απάντησή σας.
  - (α) Συγκρίνετε την υδροστατική πίεση στα σημεία Β και Δ
  - (β) Συγκρίνετε την υδροστατική πίεση στα σημεία Ε και ΣΤ

Τα σώματα Α και Β έχουν το ίδιο σχήμα και μέγεθος, είναι ομογενή και επιπλέουν στο ίδιο υγρό

A. Ποιο σώμα έχει μεγαλύτερο βάρος; Αιτιολογήστε την απάντησή σας

B. Σε ποιο σώμα ασκείται μεγαλύτερη άνωση; Αιτιολογήστε την απάντησή σας